

Mgr. Monika Brenišinová, Ph.D.

Středisko ibero-amerických studií FF UK

Posudek oponenta diplomové práce

Tereza Melicharová, *Indiánská textilní rukodělná tvorba v Oaxace* (magisterská práce), Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Středisko ibero-amerických studií, Praha 2018, ved. práce: doc. Markéta Křížová, Ph.D.. 132 str.

Diplomantka si klade za cíl zmapovat fungování ženských textilních družstev ve třech indiánských komunitách v mexickém státě Oaxaca, které jsou sdruženy v družstevní firmě Color y Cultura. Práce zkoumá, jakým způsobem vnímají ženy tři různých indiánských etnik (Zapotékové, Mixtékové a Chatinové) družstevní podnikání a jakého jsou jeho dopady (pozitivní i negativní).

Práce je velmi přehledně strukturována. Zvláště bych vyzdvihla skutečnost, že autorka měla možnost pracovat přímo v terénu a dané komunity osobně poznala a navštívila, jakož i použití moderních výzkumných metod (orální historie, zúčastněné pozorování, interview) a práci s primárními prameny v podobě rozhovorů. Kladně hodnotím také snahu o zhodnocení dosavadního bádání a dostupné odborné literatury.

Dovolím si však upozornit i na nedostatky práce. To je především nevyváženost jednotlivých kapitol (vlastní analytická část začíná až na s. 74), některé problematické jazykové formulace a obecně práce se zdroji. Diplomantka se až příliš často opírá pouze o jediný zdroj (viz definice plagiátorství) či neuvádí zdroj svých poznatků vůbec nebo špatně (např. výčet oděvů na s. 29/30, druhý odstavec na s. 34, druhý odstavec na s. 35, odbytiště produktů, úspěšnost družstev na s. 50, na s. 54 4. odstavec atp., v pozn. 177 se autorka odkazuje na s. 16, citovaný článek je ale paginován 53-73, pozn. 314), nedochází tak k naplnění jednoho z hlavních požadavků kladených na vědeckou práci, kterým je ověřitelnost skutečností uvedených v práci jinými badateli. Daným problémům by diplomantka předešla, kdyby věnovala větší pozornost metodologii práce (rozpracování pojmu případové studie a zařazení práce diplomantky do správné kategorie, terénní výzkum vyžaduje např. i práci s kontrolními mechanismy, jako je terénní deník, které umožňují zpětnou kontrolu nasbíraných dat, atp.) a opřela se v kapitole věnované metodologii o více než 3 tituly. Práci by prospělo také vymezení stěžejních pojmů, s nimiž autorka pracuje (kooperativ/kooperativa – družstvo, spolek; kooperativní, komunární – družstevní, *intermediarios* – prostředníci, komercializace – obchodování, e-commerce – elektronické obchodování, *presidente/presidenta* – prezident/prezidentka atp., nehmotné dědictví – duchovní, kulturní dědictví). Zvážila bych také zařazení originálního znění u citací a upřesnila, zda se jedná o překlad autorky. Konečně bych doporučila také sjednotit způsob zápisu zeměpisných jmen (Oaxaca/Oaxaka). Na drobné stylistické nedostatky, jakož i chyby v poznámkovém aparátu, upozorňuji autorku přímo v textu.

I když chápu, že vzhledem k tématu je okruh referenční literatury omezený, přeci jenom jsem postrádala vysvětlování, snahu o zasazení problematiky do širšího kontextu (teologie osvobození na s. 26. program Bracero na s. 75, postavení žen na s. 30. 75..., rozvedení problematiky genderových rolí, proč se podle autorky někde muži do textilních prací zapojují a jinde ne na s. 86-87, jak si autorka vysvětluje skutečnost, že v rozvojových zprávách měst se věnuje pozornost situaci místních žen, což

je v rozporu s panujícím machismem, např. problematika zneužívání indiánského kulturního dědictví na s. 96-97 atp. západními návrháři je obecně známá a existuje k ní řada materiálů – francouzská módní návrhářka Isabel Marant, aktuální kolekce módního řetězce Mango). Domnívám se, že by se tak autorka snáze vyhnula problematickým místům práce, kde formuluje tvrzení, jež jsou nepodložená či ponechána bez vysvětlení. Není pak jasné, zda jde o autorčiny názory nebo názory přejeté z odborné literatury. Místy pak práce připomíná spíše velmi zdařilou reportáž (formulace jako většina žen, atp., nahuaské a zapotécké symboly), než vědeckou práci (10 z 15 žen, atp., nahuaské symboly jako...).

Postrádala jsem také zařazení seznamu vyobrazení a za zvážení by stál také přehlednější způsob práce s hesly v poznámkovém aparátu (především bych dané pojmy vysvětlovala v momentě, kdy jsou použity poprvé a zvážila bych také funkci tučného písma v poznámkovém aparátu.) Co se týče bibliografie, doporučila bych ještě vedle existujících kategorií (muzejní katalogy, audiovizuální materiály...) vyčlenit ještě elektronické zdroje.

Závěrem bych ráda vyzvedla již výše zmiňované skutečnosti, zejména fakta, že se autorka vrhla na v tuzemsku příliš neprobádané pole, studované komunity sama navštívila a snažila se pracovat s moderní metodologií a primárními prameny v podobě rozhovorů s indiánskými uměleckými řemeslníky. Ocenila jsem také snahu ilustrovat text doprovodným obrazovým materiálem. Celkově tedy konstatuji, že tato práce splňuje hlavní požadavky kladené na tento druh kvalifikačních prací a vzhledem k výše zmíněným nedostatkům jej navrhuji klasifikovat známkou velmi dobře.

V Praze 19. 01. 2018